

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHÓZ KÜLDVE:

Egész évre 5 frt — kr.
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközler dők.

Árnok 10 kr-
jal a kiadóhiva-
alban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléséért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szöriért 5 kr. fizetendő.
Bélvegdij minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetőik
tetemes díjkezdmény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adtnak
Felelős szerkesztő: FRÁTER SÁMUEL.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Vallás-erkölcsi nevelés.

IV. Frigyes Vilmos porosz király e nevezetes szavakat intézte 1849-ben a Berlinben egybegyűlt képezdei tanárokhoz:

„Mindazon szerencsétlenségnek, mely Poroszországot a múlt évben érte, önök egyedüli okai. Oka a fonák művelés, a vallástalan emberbölcsesség, melyet önök mint igazat hirdettek, melylyel önök kiirtották alattvalóim lelkéből a hitet és hűséget.

Ezt a pávaszerű cifra iskoláztatást én már, mint koronaörökös gyűlöltem, s nem is hagyom magamat eltántoríttatni kitűzött ösvényemről. Nem a csöcseléktől félek én, hanem a modern frivol világbölcsességnek istentelen tanaitól.“

Mély, igaz bölcsesség rejlik e szavakban. Ha igaz az, hogy csak vallásos ember, ki lelkiismeretében érzi magát kötelezve a haza és a humanismus parancsolta törvények teljesítésére — felel meg az ember tulajdonképi definitiójának; ha igaz az, hogy a gyermeki könnyen alakítható szívbe csepegtetett első benyomások fentartják befolyásukat az emberi cselekményekre a legkésőbb aggkorig is: akkor tagadhatlan az is, hogy a vallástalan tanrendszernek nem lehet egyéb kifolyása, mint hogy minél több ügyes ördögöt nevel a világnak; akkor igaznak kell lennie Rousseau azon állításának is, hogy a műve-

lődés, a tudomány, nem hasznára, hanem kárára van az erkölcsiségnek.

De hát hiszen. ha nincs lelkiismeretbeli kötelezettség, mely Istenben találja végezteljét, ugyan mi eszközölheti azt, hogy az egyedek, önérdekeiket oly sokszor sértő politikai vagy társadalmi törvényeknek meghódoljanak?

Talán a törvények büntető ereje? Oh, a törvények csak háló lesznek, mely a kisebb legyeket keresztül bocsátja s csak a nagyobb darázsokat képes visszatartani, ha ezek is nem találnak valahogy rést a toldozott-foldozott szerszámon.

A törvények büntető ereje? Hátha minden egyes csendőr Argus száz szemével, vagy Briaraeus száz karjával birna, képes volna megakadályozni az elméletileg és gyakorlatilag oly szépen kifejlődött raffinrozott ördög gazdálkodását?

Talán a becsület? No hát ezt is nagyon sokféleképen fogják fel; de azért azt mindenki elismeri, hogy a gaznak nincs becsülete.

Régi igazság, hogy az ember csak emberek között lesz emberré, hogy a nevelés teszi az embert első sorban jóvá vagy rosszra, — már a régi latin közmondás is azt tartja: „quo semel imbuta recens, servabit odorem testa diu.“

Azért már az iskolának kell lennie azon helynek, mely a tudomány mellett a vallásnak és erkölcsiségnek is legfőbb melegágya le-

gyen; már az iskolának kell irtania a társadalom ráksebét, mely Balmes szerint is nem a politikai eszmékből, hanem a hitetlenségéből származik; az iskola az, melynek már Aristoteles azon tanácsot, illetve megszívlelendő igazságot adta: „qui proficit in litteris et deficit in moribus, plus deficit, quam proficit.“

Ott az iskolában kell kiirtani az embernek rosztörhajló természetét, s behintgetni a szívbe az erény magvait. Mert hiába, a szokás rabjai vagyunk mindnyájan, az valóságos második természetünké válik. A ki megszokott becsületes ember lenni, s kinek e szokását a vallás és lelkiismeret folyton szabályozza, azt nem igen fogják kísértetbe hozni még Rotschild kincsei sem, az ugyan nem lesz követője soha azon elvnek, melyet éppen Rotschild egyik pénztárnokának nagy sikkasztásakor a lapok szerte kolportáltak, hogy „a becsület csak addig állandó, míg elegendőképen fizetik.“

És mégis mindennek daczára megtörténik, hogy a becsületet szembe állítják a vallással; azt hangoztatva, hogy nem vallás-erkölcsi nevelésre van ma szükség, azt csak reakció útján lehet megcsinálni, hanem a positiv tudásra, becsületérzésre és emberszeretetre.

No már, hogy a vallás-erkölcsi alap nem volna szükséges, azt én belátni nem tudom. Hiszen ha nem a vallás-erkölcsi alap,

Nyomor.

I.

Az apai átok, a megsalt szerelem,
A megunt magány, habár sajnó, komor:
A minek a kinyja örökös, végtelen,
Nincsen a világon, nincs csak egy gyötrelmem;
A bünre csábító, az éhező nyomor.

II.

Szegény ha vagy, viseld nyugodtan
A gúnyt, a vádat s megvetést.
Rejtőzz sötét magányba s ottan
Feledd a síró könnyezést.
Ha nincs zsebedbe' egy csomó arany,
Becsület, elme, szív, mind hasztalan.
Neved: bitang, rongyos, haszontalan.

Juhász László.

Szulejkához.

Majd ha tavasszal a hajnali légben,
Ujra kiféslik a rózsá kehely,
A szerelemnek napsugarától
Lángra gyulad ki a női kebel.
Majd ha tenéked is édeni álmom,
A szerelemnek anyyala int,
El ne feledd majd drága Szulejka,
El ne feledd majd Nasszer Edint.

Soós Antal.

A díjnok.

(A „Gömör“ eredeti tárczája.)

— Irta: Fráter Sámuel. —

Nagy jövőt néztek ki a Kondor fiuból, jóllehet az apja csak egyszerű csizmadia mester ember volt. Ez az előrelátott nagy jövő első ízben akkor vetette árnyékát, a mikor a Kondor fiu leéretttségizett. Huszonhét társa közül ő volt az egyedüli „jeles.“

E fenomenális eredményre még a legkomolyabb professorok is meggratulálták Kondor urat, meg a feleségét.

„Nagy ember lesz a fiuból. Csak taníttatni kell. Tovább taníttatni minden áron.“

Meg is szívlelte a jó tanácsot a Kondor pár. A mi készletben volt csizma, az mind a piacra vándorolt. A mit el nem adtak belőle a szombati vásáron, az elkelte a szécsi, putnoki, tornallyai vásárokon. Ha meg már mind elfogyott, akkor az öreg Kondor hozzáült a tőkehez és varrt újat.

Azelőtt a csizmák árán új bőrt szereztek be a munkához, a feleslegesen meg ruhácskát az apróságnak.

Mert ilyen is volt vagy öt!

Most ezen a pénzen a „fiut“ készítették fel Pestre az egyetemre.

Az egész háznép kikísérte az állomáshoz. Az időháznál egy nagyuri ismerősükkel találkoztak, a ki kegyesen veregette meg a fiu vállait.

„Csak előre fiatal barátom! Előbb-utóbb még „minister“ is lehet.“

„Hallod anyjuk? Előbb-utóbb még minister is lehet a fiunkból!“

Figyelmeztette nagy gyöngéden oldalba Kardos uram a válás fájalmába elmerült életépárját.

Azontul az apróság nap-nap után ott rostolt az utca-sarkon, lesve az első levelet.

Ugy két hétre rá megjött az is. Hogy kaptak utána mind az öten! Örömpesve, lelken-dezve vitték be az öregekhez és a kis keblük csak úgy dagadozott, a hogy majdnem egyszerre kiáltották:

„A Józsi levele . . . Pestről . . . itt van! . . .“

A levélben nem volt semmi különös. Összevissza is csak annyit, hogy az élelem, a lakás ott fent mérgegrága . . . hogy a tandíj, meg a könyvek sokba kerülnek . . . hogy még eddig semmiféle mellékfoglalkozásra szert tenni nem sikerült . . . tehát kényszerülve van szüleikhez fordulni és kérni tőlük 50 forintot . . .

A két öreg olyan keserű nyelt erre a levélre, hogy megszontyolodott tőle még az az ártatlan gyermekesapat is, mely az olvasása közben ott kuporodott meg a tőke körül.

Aztán csak rákezdtek a könyvezést. Előbb az anyjuk, aztán az apjuk, a végén meg a gyerekek.

De hát ez mind nem használt. A fiunak pénz kellett. Ezt pedig előteremteni annyival nagyobb baj volt, mert a készleten nem hevert egyetlen pár csizma, de még egy darabka szatytyán sem, a miből újat lehetett volna készíteni. A bőrs meg már felmondta a hitelt.

A takaréka mentek. Volt még egy nyomorult viskójuk. Arra vették fel az ötven forintot. Egy hónapra rá a másik ötvenet, ugy tovább a harmadikat. A szerint, a hogy a levelek jöttek Pestről.

Rövid időn a takaréka is felmondta a hitelt. Már szóval a viskó is — eluszott!

A vége az lett, hogy a Kondor fiunak egy

s az ezen kifejlődő jellem vezérli az intézeteiből a tudomány kincseivel megrakodva kilépő ifjúságot, ugyan mi fog neki erőt kölcsönözni a hazafiság követelte önmeztartásra? mi fogja a törvény és igazság határai között tartani akkor, midőn az önérdék hűtlenségre, kötelességfeledésre vagy éppen hazárdulásra csábítja?

A vallásérköcsi alap a tanult néposztályra — mely a társadalom vezérferfiat adja — annál szükségesebb, minél nagyobb veszélyt hozhat éppen képzettségénél fogva a társadalomra, ha nélkülözi azt.

Hogy pedig a becsülettel és emberszeretettel mennyire összefügg a vallásérköcsi alap és nevelés, annak igazolására sem moralitásra, sem hittudásra hivatkoznom nem szükséges; a mai kor egyik vezérszereplő férfija — Tisza Kálmán volt kormányelnök — mondotta egyik képviselőházi beszédében a következőket: „Az ellen, hogy a vallás és erkölcsi nevelés ellentétben legyen akár a positiv tudással, akár még inkább a becsület-érzéssel és emberszeretettel, én határozottan tiltakozom és visszautasítom azt, hivatkozva arra, hogy a vallás és erkölcsi nevelés, vagyis a vallásérköcsi érzület, mert hiszen ha nevelésről beszél valaki az irányba, hogy az érzületre fektet súlyt, mondom, éppen a vallásérköcsi érzület volt az, melyet az emberi nem haladásának, a szegénynek a gazdag elnyomása alól való emancipálása első kezdeteként a kereszténység honosított meg. Nem reactio kell tehát ahhoz, hanem igenis kell minden más tekintetben, még az egyes felekezeti árnyalatokon is felülhelyezkedő igaz vallásosság és igaz erkölcs. De oly tanoknak propagálásával, mintha ez a becsülettel vagy az emberszeretettel ellenkeznék, ezeket előmozdítani nem, hanem a becsület-érzéssel s emberszeretettel együtt megőlni s az egymás közötti gyűlölködést megteremteni lehet.“

Bizony, bizony neveljük vallásérköcsi alapon az ifju nemzedéket, igyekezzünk nem csak fejét tölni meg ismeretekkel, hanem neveljük szívét, lelkét is — és akkor tágasabbak lesznek a börtönök, életerősebb ember-

anyag jut a haza védelmére, fogyni fog az élettől ifjkorukban megundorodott öngyilkosok száma, nem fog szaporodni magyar bankigazgatókkal a szabad Amerika népessége, és a Kokánokat és Piufsicseket csak mint a rég letűnt kor gyermekeit fogjuk ismerni a szenzációs hírek vadászainak végtelen szomorúságára.

Gömörvármegye közigazgatási bizottságának június havi ülése.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága e hó 13-án tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak H á m o s L á s z l ó főispán elnöke mellett: B o r n e m i s z a L á s z l ó alispán, N e t k o v s z k y A d o l f királyi pénzügyigazgató, G r o o Vilmos kir. tanfelügyelő, J u r a s k ó Jakab kir. főmérnök, S z e r e d i n s z k y S á n d o r kir. alügyész, T b r ö k B á l i n t m. árvaszéki elnök, A b o n y i P á l m. tiszti főügyész, dr. S z a b ó Samu m. főorvos, U j h á z y Lajos m. főjegyző mint hivatalos, — és H e v e s s y Bertalan, S z e n t i v á n y i Á r p á d, M á r i á s s y Andor, B o r n e m i s z a István, R a g á l y i Ferencz, M i h a l i k Dezső, M a r t o n János mint választott tagok.

A közigazgatási ágak előadói jelentései általában véve kedvező képet nyújtanak a vármegye május havi állapotáról.

Közigazgatási tekintetben oly esemény, mely a közigazgatás rendes menetét zavarta volna, elő nem fordult. Legtöbb nehézséggel járt az utadók s a fedanyag ügyének elintézése. Az állatok egészségi állapota, kevés kivétellel, általában kielégítő. Különös gond fordított arra, hogy a szarvasmarhák közt észlelt ragadós tüdőlob járványtól vármegyénk szarvasmarha állománya mielőbb megmentessék, mire nézve a legszigorubb vizsgálat, s a fertőzés gyanújában talált marhák kártérítés melletti eladása elrendeltetett, minek eredménye az, hogy vármegyénk egész területe már ma is veszmentesnek mondható. A személyi és vagyoni közbiztonság — eltekintve némely kisebb mérvű kihágásoktól — megzavarva nem lett. A vármegyei pénztárakban őrzött értékek s alapok a május hó 28-án bizottságilag teljesített részletes vizsgálat eredményének adatai szerint, teljesen rendben, minden hiány és felesleg nélkül találtak.

Pénzügyi igazgatás tekintetében személyileg csak egy áthelyezés folytán történt némi változás, és az által, hogy a jolsvai és tiszolci pénzügyi szakasz, a legénység létszáma szaporításának elkerülhetése végett Nagy-Röczerre helyeztetett át s illetőleg egyesítettett. A pénzügyi eredmény ez évi május hóban az

egyenes, a fogyasztási adóknál és az italmérségi jövedéknél kedvezőbb, ellenben a bélyeg- és jogilleték, a dohányjüvedék című bevételeknél kedvezőtlenebb volt, mint az előző év hasonló időszejében; általában véve pedig a kincstárnak fenti czimeken ez év május havában 22,763 frt 04 krral volt több bevétele, mint tavaly ilyenkor. Adófizetés elhalasztása iránt csak két esetben adatott be kérelem, a minnek hely is adatott.

A közlekedési viszonyok kielégítőek voltak; a hol a tél folyamán valamely akadály felmerült, annak azonnali eltávolítása iránt sürgősen intézkedés tetetett. Ugy az állami, mint a törvényhatósági utak évi fedanyag szükségletének beszerzése biztosított, sőt annak szállítása egyes elsőrendű vonalokon már be is fejeztetett, úgy, hogy csakis némely másodrendű vonalakra nézve folynak még erre nézve tárgyalások. Jelentékenyebb mozzanat az utakra nézve azon vizsgálat, mely Scholcz Gusztáv kir. kerületi felügyelő által ez évi május 19—23. napjaiban lett megejtve, a mikor egyidejüleg az állami kezelésbe átvett rozsnó-löcse-szandeci utra szállított fedanyag is felülvizsgáltatott. — Ugyancsak május hóban lett megszüntetve a berzetei hidvám, mely a kincstár által 338 frt 67 krral egyszer s mindenkorra megváltatván, megszüntetett. Jelentékenyebb közlekedési akadály csupán a beje-jolsva-murányi uton Nagy-Röcze város előtt merült fel az u. n. Mazai dűlőből származó víz rongálásai miatt, de a május 7. napján megtartott helyszíni szemle s tárgyalás folytán ezen akadálynak végleges elhárítása is biztosítottnak tekinthető.

A b ö r t ö n ü g y állása minden tekintetben kielégítő. A rabmunkaerő kosárkötéssel értékesített. Rabélezés címén 368 frt 60 ⁷/₁₀ kr. adatott ki. Házi munkára a fogházban 305, bíróságoknál 154, kosárkötésnél 751 rab napszám lett felhasználva. Rabmunkából befolyt május hóban 56 frt. A rabok létszáma következő volt: Vizsgálat alatt állott 14, ebből szabadult s illetve büntetésbe átment 4; elítélt volt 145, ebből szabadult 31, feltételes szabadságra bocsátott 1, a börtönök népességének száma tehát június hóra maradt 113.

A tiszti ügyész jelentése szerint adó és illeték tartozás miatt 60 eset képezte intézkedés tárgyát, — jelesen 17 esetben kéretett a végrehajtásnak bíróság általi elrendelése, 4 esetben a végrehajtás tekkönyvi bekebelezés által foganatosított, árverés kéretett 6 esetben, elrendeltetett 16 esetben, — foganatosítandó volt 10 esetben, de ezek közül 6-nál a pénzügyi igazgatóság megkeresése alapján az árverezés elhalasztatott, 7 esetben pedig véglegesen megszüntetett, mivel a kincstár követelése időközben ki lett fizetve.

A z á r v a é s g y á m ü g y e k ellátása teljesen akadálytalan volt, s a gyámoltak és gondnokoltak érdekeit mélyebben érintő ügyek elintézését semmi sem hátráltatta. A gyámopénztár, bizottsági beható vizsgálat alá vétetvén, készpénz és érték tartalmával teljesen rendben találtak. A gyümölcsözésre kihelyezett összegek

félesztendei jogászok után haza kellett jönni — dijnokoskodni...

És ezentúl az a mindenkitől megbámult tehetség ott körmölgött nap — nap után a hivatalos szobák fülledt levegőjében. Másolhatta rakásszámra felebbvalóinak az elhányt, sablon-szerű fogalmazványait.

Éppen arra való munka volt ez, hogy az idejét előlje vele. De hát a lelkének a fel-feltörő vágyát is csak bele kellett ölni valamibe?! Azt meg beleölte a borba és elsíratta az éjszaka kába.

Lett belőle kor hely... Bezzeg nem kalandozott már a Kondor uram fantáziája sem holmi miniszterségen, hanem szép csöndesen visszazorult oda a töke mellé, a hol most vele együtt foldozza a csizmát az ő fia is.

„Igaz, hogy a töke mellett nem válik belőlük valami nagy úr, de olyan korhely sem, milyen a bátyjukból lett.“

Dörmögi nagy néha bosszusan az öreg Kondor.

... Hanem azért, mikor egyszer hajnaltájt megnyitott a műhelynek a rozoga ajtaja és belépett azon az öt gyermeknek a bátyja, bizony csak megállott a kezében a munka s úgy nézte nagy, megőlö fájdalommal a fiának az éjszakai tivornyáktól dúlt, halovány arcát.

Az meg csak állta egy darabig az apjának ezt a lélekgyilkos tekintetét, aztán oda roskadt a bámuló testvérei elé és úgy zokogta szívetépő szemrehányással:

„Miért nem ültetted engem is e töke mellé?!“

Phantasmagoria.

(A „Gömör“ eredeti tárcaja.)

Végre enyém volt Ő!... Silphid terméhez hozzá tapadt a lenge menyasszonyi öltöny, a fellibbentett ara-fátyol alul örömtől sugárzó arcz kandikal elő, s én a boldogságtól ittasultan lábaim elé rogyva, nem akarom elhinni, hogy mindez nem álom.

Karjaim ölelésre tárva, a kegyetlen modistin azonban tiltólag int, s így elő kell szednem türelmem még meg maradt némi morzsáit, hogy a már unalmas válni kezdő esketési szertartáson átessünk.

Végre kész a toilette, s a kis selyem hernyóból, — mint őt nem egyszer tréfásan elneveztem — gyönyörű lepke vált, repülni, elszállni készen, egyelőre azonban az oltárig: papi áldással szentesíteni frigyünket.

A templom telve vegyes érzelmektől áthatott kíváncsiakkal, egész özöne a jó akarók s rokonoknak; méla orgona hangok, tömjén füst, s mi az oltár előtt térdelünk.

A jóságos arcu agg lelkész kérdéseire zúgó baritonomat tölem telhető őszinte érzéssel elöltve, érczes hangon jelentem ki, hogy szeretem, imádom őt, csak őt és senki mást.

Most már feléje fordul a szent atya, s én várom az üdvözítő választ e kérdésre:

„Szereted-e az ifjut?“

„... Különös kérdés! csak nem tartanak oly ostobának?!“

Mi ez? mi volt ez? földi halandók és égi halhatatlanok, hallottatok e szavakat? ő nem szeret engem, s ezt az oltár előtt vágja arczomba a legmaróbb, a legöldöklőbb guny hangján! Omoljatok össze ti Istennek szentelt falak, nyilj

meg föld, legyen áthatlan sötétség az egész világ fölött! Örület környékez... el, el innen... a kárhozatba... a halálba!

És rohanok... gunyakcazaj kísért s menydörgés harsonajaként zugnak fülembe e kárhozatos szavak:

„... Csak nem tartanak oly ostobának...“

Haza érek egyetlen vágyával a meghalásnak. Igen, elő veled egyedüli szabadító, ide hozzám hatlövetű... elrablott nyugalommat, szétördelt boldogságomat add hát vissza kajánul kivigyorgó ólom darab, el, a nyugalom s csend örök honába.

Azonban semmi zaj, semmi feltűnés, kellő óvatosság. A pisztoly csövét erősen halántékomhoz szorítva megrántom a ravaszt, s a revolver alig hallható durranással elsül... végem van!

A manipulatio mégis járt némi lármával, legalább azt kell hinnem, mert a következő perczen a Kati szakácsné már bedugta a fejét az ajtón:

„Az urfi lött?“

„En.“

„Mit lött?“

„Nemes vadat.“

„Vihetem a konyhára?“

„Menjen a pokolba, vén kofa!“

„Kevéssel reá az öcsém állit be.“

„Te, csakugyan mit löttél?“

„Mondtam már.“

„De hát hol van?“

„Itt a kanapén.“

„De hisz ott csak te vagy?!“

„No hát épen én vagyok.“

„Öngyilkos lettél? hm, bajos dolog; be küldöm az anyámat.“

Bejön az anyám:

kamataiból csupán 200 frt nem folyt be rendes időre, — ennek behajtása birói végrehajtás után fog eszközöltetni. Az értékpapírok lejárt szelvényei pontosan beváltattak. Árvákat károsító tüzeset háromszor fordult elő, u. m. Turcsokon, Gencsen és Répáson, mely alkalommal összesen 1710 frt kár lett megállapítva, mely összeg azonban biztosítva lévén, már megtérítetett, s illetőleg kiegyenlített.

A közegészségügyi állapot május hóban szintén elég kedvező volt megyeszerte, aránylag kevés lévén mind a betegedési-, mind a halálozási esetek száma. Leginkább előfordultak a légutak hevenyhurutos bántalmái, legtöbb esetben szelid enyhe lefolyással. Hevenyfertőző betegségek közül járványszerűleg a vörheny lépett fel a gyermekek közt, Zubogyon 10, Hubón 5 és Helpán 4 halálos kimenetellel, — az iskolák mindhárom helyen bezárattak; — ezenkívül szórványos előfordult a vörheny Tornallyán, Putnokon, Ragályon, Uzapanyiton, Zehherjén, Pokorágyon, Liczén, Tibán, S.-Lenkén, S.-Gömörön, Szt.-Királyon, Rozsnyón és Pelsüczön, — a kanyaró Várgedén, Feleden, Balogfalán, G.-Kisfaludban, — a h a g y m á z N.-Röczén, a h ö r g h u r u t R.-Szombatban, Putnokon, Hanván, Henczkón, hol is a szükséges óvintézkedések haladéktalanul megtették. Törvényszéki bonczolás egy, belső elvérzésben Szuhán elhalt férfi hulláján, rendőri bonczolás pedig Tornallyán egy 11 éves öngyilkos gyermek, Murányhosszuréten egy vízbefult, Nadabulán egy bányakömlés által agyonzuzott férfi, Nagyveszveresen két megégett gyermek, Sumjácson egy öngyilkos férfi, Helpán egy villám által sújtott gyermek holt testén végeztetett. Súlyos testi sérelmek 3, könnyűek 15 esetben fordultak elő. Dajkaságra adott, s hatósági felügyelet alatt álló gyermekek száma 8. A himlő oltás jó sikerrel végeztetett; iskolák, közhelyiségek tisztán tartottak, — az ivó víz mindenütt jó volt. A megyei kórházban ápolgatott összesen 167 egyén, ezek közül gyógyult 69, javult 11, meghalt 7, ápolás alatt maradt 80. Az ápolási napok összege (minden egyes betegre fordítottak egy-üvé számítva) 2328.

Az egyes ügydarabok elintézéséhez adott előadói javaslatokat különben a bizottság egyhangulag fogadta el, — nem is fordult elő olyan ügy, mely feltűnőbb ellenvéleményekre szolgáltatott volna alkalmat.

Elintéztetett ez alkalommal — nagyobb-részt érdemlegesen — 116 ügydarab.

Az eb-adó.

Az állat-egészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-cz. 72. §-a értelmében a veszettség korlátozása céljából minden törvényhatóság a törvény életbelépte után 6 hónap alatt a kutya-tartásról szabályrendeletet alkotni s abban egyttal a felesleges kutyák tartásának megszorítása végett alkalmas adót megállapítani tartozván — értesülésem szerint

„Hát ez már megint micsoda újabb ostobaság, bolondság? hát csakugyan elment az eszed végekpen?!

„Kérem, kérem! a holtakról vagy jót, vagy semmit!?

„Mi az? hát már meg is haltál?“

„Van egy jó félórája.“

„No akkor csakugyan nincs más hátra, mint halottkémért küldeni, s megrendelni a kopersót.“

A halottkém — egyttal borbély — miután tudomásul veszi, hogy borbélyi minőségében mi szükség sines reá, egy jó kundsáft elvesztése fölötti fájdalmában elérékenyült hangon konstataálja, hogy hirtelen halállal multam ki, s megengedi, hogy holnap temethetnek.

Tehát mindennek vége . . . az érző kebel kihült, a szív, melynek minden dobbanása csak őt, a hütlent illette: már nem ver, pihen örökre. Körülöttem az élénken nyüzsgő eseléség hideg közönnel állítja fel a ravatalt, virágot, gyertyákat helyeznek köröskörül: látom, hallom őket, de ajkamat lezárta a halál fagyos keze.

Feltesznek a ravatalra . . . fekszem ott csendesen, hangtalanul, a mint az egy jól nevelt halotthoz illik.

Es jönnek hosszú sorban a részvét obligat alakjai, ifjak, vénék egyaránt; siratja mind-mind korai gyászos végemet, patakként omlanak a könyvek, azonban hatástalanul.

Nem érint a közöny, nem érint a részvét, megdicsőült lelkemnek egyetlen egy gondolata van: vajjon az, ki halálba kergetett, ki miatt lön ily kora vesztém, vajjon ő, a kis selyem hernyó eljön-e ravatalomhoz, vajjon felkeresi halálában azt, kit éltében kigunyolt, megvetett?!

Lassanként alkonyul . . . a halottas szoba

vármegyénk intéző köreiben tárgyalás alá vétetett a megalkotandó azon ebtartási szabályrendelettervezet, melynek a vármegye törvényhatósági közgyűlése által leendő elfogadása esetében a kir. belügyministerium részéről leendő jóváhagyása alig szenvedhet kétséget, s így legalább is valószínű, hogy már a jövő 1893. évben e czimen új kiadásnak nézünk elébe.

Nagyon természetes, hogy mint minden kérdésben, ugy ezen ügyre vonatkozólag is elágazók és ellentmondók lehetnek, sőt lesznek is a vélemények, de épen azért, nem véllünk üres szalmát csépelni a kérdésnek most a 12-ik órában való felvetése által már csak azért is, mert a kérdésnek minél számosabb hivatottak hozzászólása után történő nyilvános tárgyalása által tisztázódnak az eszmék és csak ezeknek minden oldalról való megvilágítása és szabatos körvonalozása által az egyéni szabadság kórlatozásának mellőzésével és mások egyéni jogainak lehető kimelésével rható el csupán, mindenesetre a szóban levő szabályrendelet megalkotásánál is szem előtt tartandó s közvagyonosodás, közbiztonság és közjólétnek előmozdítására törekvésben nyilvánuló cél.

Mert hogy az ezen cél megvalósítása tekintetéből alkotandó és a bármiféle körülmény által kutyát tartani kényszerítve levő polgárookra nézve újabb adóztatási czim felállítását által újabb terhe rovó vármegyei szabályrendelet az egyéni jogot is közéről érinti — kétséget sem szenved.

És épen azért, hogy az általa elérni kívánt cél megvalósításának biztosítása mellett a mindenesetre lehetőleg tiszteletben tartandó s csak közérdekből korlátozható egyéni jog minél kevésbbé — és a közszükség által igényelt mérven túl semmi esetre se szenvedjen megszorítást, ezen kívül is pedig a mellőzhetlenül felállítandó újabb teher az egyesekre minél elviselhetőbbé tétessék — vármegyénk különleges helyi viszonyai — és amely helyi viszonyok különbözök, nemcsak a rendezett tanácsu városok és egyes nagy és kisközségek, de még az egyes járások, sőt gyakran az egyes kisközségeknél is — figyelmen kívül nem hagyhatók, de kellő méltatásban részesítendőek, mert a vármegyei szabályrendelet csak azon esetben fog a közönség által igényelt alkotásként jelentkezve, az érdekelt közönség részéről is helyeslő tudomásul vétetni és megnyugvással fogadtatni, ha az állat-egészségügyünk állapotának javulásában nyilvánuló cél nem igényel nagyobb áldozatokat,

néptelenedik, az ablakokon már semmi viláosság nem hatol be, csak a ravatal viasz-gyertyái okoznak hisérteties derengést. Hát nem jön . . . még sem jön . . .?!

Az utolsó élő lény is elhagyja szobámat . . . magam meradok . . . csendes minden, este van, éjjeledik . . . s ő nem jön.

De hallga . . . ! Kulcs csikorog a zárban, nyílik az ajtó, s bejön . . . nem, berohan, beszáguld zivatarként ő — a gyilkos.

Arca fájdalomtól torzított, szemei kisírva, az önvád s lelkimardóság kinjai majdnem felismerhetetlené változtatták.

És reám borul, sir, zokog, örvöng, esküszik; hív vissza az életbe, harciba száll az égiekkel, ima s átok együtt hagyja el ajkát.

Borzasztó az, mit ki kell állanom! Ő szeret, s én halva . . .

A kétségbeesés hatalmába ejtett . . . küzdeni akarok tagjaim dermedtsége ellen . . . iszonyu az erő, mit kifejtek, hogy életet vározzoljak a hideg testbe . . .

Ah! érzem ereimben a vért, életet . . . igen . . . vissza jött minden érzés, szívem ver, nyelvem feloldódott, egy óriási ugrással a ravatalról mellette termek, hang, emberfölötti hang ajkamon:

„Margit!!“

Egy ijedt sikoltás, hónapos szobám ágya előtt vagyok a földön, s megrémült iramodással szalad ki a szobából a kis Hanka, a cipő takarítás nemes eszméjétől áthatott tót leánya.

P. L.

mint a menynyit eredményében, közvagyonosodásunk előbbre vitele útján közvetve nyújtani képes lesz. Ellen esetben pedig az annak végrehajtására hivatva levő járási hatóságok a végrehajtásnál lépten-nyomon akadályba ütközvén, még kisebb baj lenne, ha irott malszt maradna, de a bár jóhiszemű téves intézkedéseknek köteleességszerű, következetes alkalmazása és kierőszakolása nagyobb mérvű anyagi süllyedésünknek is okozójává lehetne.

A kérdésnek törvényhozási uton az állat-egészségügy rendezéséről szóló törvény keretében eszközözlendő megoldása már alig okozott volna több munkát akár az államkormányának, akár a törvényhozásnak, mert a szabályrendelet vázlatba lefektetett alapelveknek a törvény keretében való kifejezésre juttatása magát a törvény szövegét s a §-ok számát alig szaporította volna már; s hogy mégis maguknak a törvényhatóságoknak hagyatott fenn és tétetett köteleességüké a kérdésnek szabályrendeletileg leendő megoldása: alig bizonyít mást, mint hogy államkormány és törvényhozás egyiránt, az állat-egészségügy feltétlen érdekeinek megóvása és előbbre vitele mellett, ama különleges viszonyok következtében esetleg káros helyi intézkedések tételétől tartózkodni kívánt.

Rajtunk áll, tőlünk függ tehát, hogy különleges helyi viszonyainkkal számolva, érdekeinket minden irányban a lehetőségig kielégítő módon biztosítsuk megalkotandó törvényerejű szabályrendeletünkben.

Évzáró ünnepély.

A polgári leányiskola tantestülete f. hó 29-én délelőtt 1/2 11 órakor a három rózsza nagytermében, a növendékek közreműködésével évzáró ünnepélyt rendez a következő programmal:

1. Megnyitó beszéd. Tartja Györy Zsuzsi IV. oszt. növendék.
2. „Dal a hazáért.“ Népdal. Éneklí a haladó (II., III. és IV. oszt.) csoport.
3. „Pázmán Lovag“ Arany Jánostól. Szavalja Mészáros Malvin II. oszt. növendék.
4. „Magyar dalsokor.“ „Rajta . . . rajta!“ „Ránk mosolyg a tiszta ég.“ Éneklí a kezdő (I. oszt.) csoport.
5. „Das Sängers Fluch“ Uhlantól. Szavalja Szabó Erzsébet IV. oszt. növendék.
6. „Magyar dalsokor.“ Éneklí a haladó csoport.
7. „A két hizó“ Jókai Mórtól. Szavalja Groó Gizella I. oszt. növendék.
8. „Románca.“ Éneklí a haladó csoport.
9. „Le lion de Florence“ Millevoyetól. Szavalja Marassy Ilon IV. oszt. növendék.
10. „Pereg a dal.“ Valczér. Éneklí a haladó csoport.
11. „Coriolán“ Tárkányi Bélától. Szavalja Király Anna III. oszt. növendék.
12. „Magyar dalsokor.“ Éneklí a haladó csoport.
13. „Der Bauer und sein Sohn.“ Szavalja Medveczky Erzsike II. oszt. növendék.
14. „Vig dalra fel.“ Éneklí a haladó csoport.
15. „A fehér czár“ Balog Páltól. Szavalja Angyal Ilon IV. oszt. növendék.
16. „A vigság.“ Mazurpolka. „Kánon“ „Talpra magyar.“ Éneklí a haladó csoport.
17. Záró beszéd. Tartja Makray Clementine IV. oszt. növendék.

Meghívó.

A nagyroczai áll. segélyez. községi polgári és középkereskedelmi iskolának f. év június hó 30-án (csütörtökön) d. e. 9 órakor a városi vendéglő nagytermében tartandó évzáró ünnepélyére. —

Az ünnepély sorrendje:

1. „Nemzeti dal“ Huber Károlytól. Éneklí az ifjusági dalkar.
2. Igazgatói jelentés.
3. „Simon Judit“ Kis Józseftől, szavalja Gelber H. keresk. isk. I. o.-beli tanuló.
4. Die Wallfahrt nach Kevlaar. Heinrich Heinétől. Szavalja Führer J. keresk. isk. II. o.-beli tanuló.
5. Fényvetitési mutatványok.
6. La mort de Jeanne d'Arc Delavignetól. Szavalja Homoly B. keresk. I. o.-beli tanuló.
7. „A koronázás emlékünnepe“ Vargha Gyulától. (A Magyar Tudományos Akadémia által 100 arannyal jutalmazott óda.) Szavalja Kuszy I. keresk. isk. II. o.-beli tanuló.
8. „K. rály-hymnus“ Erkel Ferencztől. Éneklí az ifjusági dalkar.
9. A jutalmak kiosztása.
10. Elnöki zárszó.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispánjától.

A köztanácskozás tárgyát képező közügyek elintézése végett szükséges törvény és szabályrendeletileg megállapított rendes negyedévi vármegyei bizottsági közgyűlés határidejéül, főispán ur Ö Máltóságának egyetértőleg, a **f évi július hó 15-ét** és szükség esetén 16-ik napjának d. e. 9 órája Rimaszombatban a vármegye székházához tüzetett ki.

Midőn erről a közönség értesítették és a vármegyei bizottság tisztelt tagjai, minél tömegesebb megjelenésre hivatalból tisztelettel felkérletnek — egyidejűleg köztudomásra hozzátik, hogy ezen közgyűlés főbb tárgyait a m. kir. földmivelési minsteriumnak a ragadós tüdőlob gyökeres kiirtása tárgyában kelt rendelete; — az ebtartási vármegyei szabályrendelet tervezetének — valamint a tárgysorozatban részletesen felsorolandó és törvényszerűen kihirdetendő közérdekű és fontos vármegyei ügyeknek elintézése és tárgyalása fogja képezni.

Kelt Rimaszombatban, 1892. évi június hó 24-én.

Bornemiza, alispán.

Ezen közgyűlés tárgysorozata a következő:

- Alispáni jelentés a vármegye közigazgatásának I. félévi állapotáról.
- Alispáni jelentés a vármegye különböző pénztárai megvizsgálásának eredményéről.
- Megyei főjegyző jelentése a f. évi april 26-án tartott számonkérő szék ülésének eredménye tárgyában.
- Vaszary Kolos hercegprimás köszönő levele, a vármegye által kineveztetése alkalmából küldött üdvözlétért.
- Özv. Baross Gáborné köszönő levele a vármegye közönsége által férje elhunyt alkalmából hozzá intézett részvét-feliratért.
- Wekerle Sándor pénzügyminister értesítése a kereskedelmi ministerium vezetésének ideiglenes átvételéről.
- Bellügyminister rendelete Rimaszombat város szegényalapja 1891. évi költségvetésének;
- U. a. rendelete a községek (hátralékos) költségvetése és számadásának felterjesztése;
- U. a. rendelete a központban egy közigazgatási gyakornoki állás rendszeresítése;
- U. a. rendelete a megye bizottsági tagok számának megállapítása és a választó kerületek beosztásáról szerkesztett kimutatás jóváhagyása tárgyában.
- Kereskedelmi minister rendelete a közutak és vámokról szóló 1891. I. t. cz. végrehajtása;
- U. a. rendelete a vármegye hivatalos értesítője postadíj (porto) mentessége;
- U. a. rendelete az 1890. I. t. cz. alapján alkotott megyei szabályrendelet felterjesztése;
- U. a. rendelete a murány és csetnekvölgyi vasut törzsrészevényei vásárlására 40,000 s illetve 25,000 frt fordítását kimondó közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában.
- Ungmege megkeresése a megyei gyógyalap országossá tétele tárgyában intézett feliratának pártolása tárgyában.
- Földmivelési miniszteri rendelet az erdészeti ügdaraboknak a közigazgatásiaktól külön iktató- és mutatókönyv szerinti kezelése tárgyában.
- Bars megye átírata a szarvasmarháknak Alsó-Ausztria területéről kitiltását tárgyzó rendelet módosítása iránt intézett feliratának.
- Nógrádmegyei alispán átírata a fülek-üspöki r. k. plebania-épület javítása költségeire nézve Béna község lakosai feletti bíráskodási jog engedélyezése tárgyában.

(Folytatjuk.)

Időrendi naptár.

Június 26-án: Lelekészválasztás Uzapanyiton.

Június 26-án: Dijnokok nyári multsága a Széchenyi-kertben, délután 3 órakor.

Június 27—28-án: Szóbeli érettségi vizsgálatok.

Június 30-án: Határidő az 1892. évi utadó fizetésre kötelezettek névjegyzékének az alispáni hivatalhoz kivánt betérjesztésére.

Július 1-én: Pályázati határidő „Homok talajokon építendő pinczehelyiségek és költségelőirányzatai“ című munkák beadására; díj 1000 forint. (Lásd a vármegyei hivatalos értesítő f. évi 15. számát.)

Július 2-án: Központi választmányi ülés a megyeház kisebb tanácsstermében, d. e. 10 órakor.

Július 3-án: Az egyetemi ifjúság táncmultsága a Széchenyi-kertben.

Július 8-án: Helyszíni tárgyalás a Borsod és Gömör megye határárt összekötő Sajó hidtől Putnokig vezető út kiépítése ügyében, d. e. 9 órakor.

Július 11-én: Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

Július 13—14: Állandó választmányi ülés.

Július 15-én: Megyei bizottsági közgyűlés.

Július 15-én: határidő a cs. és kir. hadapród iskolába felvétel iránti pályázati kérvények beadására.

HIREK.

Tisztelettel felkérjük lapunk amaz olvasóit, kik az első negyedre járó előfizetési összeget még ez ideig be nem küldötték, hogy azt lapunk kiadóhivatalába (Kossuth-uteza 7. sz.) beküldeni sziveskedjenek.

Személyi hírek. Radvány István a miskolci kereskedelmi és iparkamara elnöke a mult hét folyamán városunkban időzött. — Párfay Gőza az „országos gazdasági egyesület“ baromfi tenyésztési osztályának előadója folyó hó 21-én városunkban időzött, mely alkalommal a „Három Rózsa“ nagytermében a baromfi-tenyésztésről felolvasást tartott. — Sponer Alajos ezredes, a VI-ik tüzérbanda parancsnoka, f. hó 24-én városunkba érkezett s tegnap szemlélet tartott a helyben állomásozó tüzéreg-osztály felett.

Eljegyzés. Nagy Zoltán községi iskolai tanító f. hó 18-án jegyezte el Melczér Mária kisasszonyt, a helybeli leányiskola igazgató tanítónőjét. Áldás és boldogság kísérje frigyüket!

Esküvő. Palócz János a Palócz Kálmán zenekarának jeles czimbalmosa folyó hó 20-án lépett házasságra Juhász Juliannával. Tartós szerencse legyen osztályrészüik!

Az újból megalakult dalárda hangpróbája folyó hó 22-én szerdán este 8 órakor volt a községi iskola egyik tantermében Dr. Szabó Samu ideiglenes elnök, Wagensommer János karmester és számos tag részvétele mellett. A hangpróba a lehető legpompásabbul ütött ki.

A banda bucsuja. Palócz Kálmán kitűnő bandája abból az alkalomból, hogy a nyári idényre városunkból eltávozik, folyó hó 23-án a „Széchenyi“ kertben táncmultsággal egybekötött bucsu-hangversenyt rendezett, mely egyerkölésileg mint anyagilag a legfényesebben sikerült. Városunk egész előkelősége a kertbe özlött, hogy meghalgassa a kedvelt banda művészi játékát. A fiatalság meg csakhamar tánczra perdült, s járta a legrózsásabb kedvvel egész a késő éjjeli órákig.

A Liskaféle gyógyszerterét július hó elsejétől kezdve Kishonthy József széles körben ismert fiatal gyógyszerész veszi át.

A központi hivataloknál alkalmazásban levő dijnoki kar a Gömörmegyében létesítendő „dijnoksegélyző egyesület“ javára ma délután 3 órakor, a Széchenyi-kert köröndjén jótékony-célú táncmultságot rendez. Belépti díj 30 kr. Felülfizetések a jótékony-célú érdekében köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncmultság f. évi június hó 29-én tartatik meg.

Tamásfala község előljárósága ma délután 3 órakor a tamásfali kisdudóváda javára, az intézet udvarán szavalással játékkal és tánczsal egybekötött jótékony-célú nyári multságot rendez. Belépti díj személyenkint 20 kr.

Nyári multság. A budapesti egyetem gömörmegyei születésű polgárai a Budapesten működő „Gömörmegyei kör“ alaptökejének gyarapítása czéljából, f. évi július 3-ik napján, a helybeli „Széchenyi-kert köröndjén“, 50 kros bebelépti díj mellett táncmultságot tartanak. A rendezőség mindent elkötet arra nézve, hogy a multság minden tekintetben sikerült legyen.

A rimaszécsi önkéntes tüzoltó-egyesület folyó 1892. évi július hó 3-án, alaptökejének gyarapítása végett a „Kis erdő“ben nyári multságot rendez. A multság kezdete délután 3 órakor. Belépti díj 50 kr. Az étkezésről a vendéglős fog gondoskodni. Műsor: 1. Tüzoltói rendgyakorlatok. 2. Póznamászás. Jutalomdíjjal összekötve. 3. Zsákfutás. Jutalomdíjjal összekötve. 4. Fazékütés. Jutalomdíjjal összekötve. Kedvezőtlen idő esetén a multság egy héttel később fog megtartatni.

Hadszökevények. Hudák János uhornai-, Karkus János nyustyai-, Ragan András szirki-, Répási Luczka- és Vandrák (Palicska) András tartalékban álló hadkötelesek, a cs. és kir. 25. sz. gyalogezred hadkiegészítő (losonci) parancsnokság által kibocsátott közövény szerint, megszöktek, még pedig Amerika felé.

Tűz Ehó 12. napján két községben pusztított. Siden özv. Alitisz Andrásné ója gyuladt ki, még pedig amint hivatalosan megállapított, gondatlanság folytán. Ádám István házi szolgálta ugyan izzó szentet tett pipája dohányára, de nem csukta be a pipa fedelét, s az ólban, hol a marhákkal bajlódott, a szalma közé ejtette a tüzet, a nélkül, hogy észre vette volna. Szerencsére sikerült a vész elterjedését meggátolni; a kár 541 frt s megterülése biztosítva volt. A másik tüzvész, mely Barkán éjjel körül ütött ki, öt család lakhelyét — minden ingó vagyonával — hamvasztotta el, sőt — ami még fájdalmasabb — itt még egy emberi élet is, a kigyuladt ház padlásán aivó Bernát András 13 éves fiúé esett áldozatul. A vagyonban esett kár itt 1800 frt, melyből csak 1000 frt érték volt biztosítva.

A diphteritisz járvány, mely Puszcuzn agaszató mérvényben kezdte szedegetni áldozatait, a hatóság által alkalmazott óvintézkedések folytán teljesen megszüntnek mondható.

Szándékos emberölés büntette miatt vonta felelősségre a rimaszombati kir. törvényszék Mészáros István zádorfai lakost. A vizsgálat során megállapított, hogy folyó évi márczius 19-én este 7 óra tájban Mészáros István italos állapotban került haza a kocsmából és az épen lakásán talált Palesó Józseffel beszélgetni kezdett. Beszéd közben Nagy Imrét is előhozta s mivel azzal valami miatt haragosak voltak, Nagy Imrét isteni káromlások között emiegette. Nagy Imre épen akkor haladt el az ablak előtt, s a hangos beszédben saját nevét hallván emlegetni, bezörgetett és beszölt Mészárosnak, hogy elég legyen már, ha valami baja van vele, majd elvégzik holnap a bírónál. Mészáros ezt meghallva felugrott s eszavakkal: „majd elvégzem én mindjárt“ kirohant s a pitvarból egy kaszát felkapva, Nagy Imre után szaladt s őt utólérve, a kaszával a mellébe vágott, hogy az összeesett s másnap reggel meghalt. A bonczjegyzőkönny s az ennek alapján kiadott orvosi vélemény szerint a halál oka a szenvedett sérülés következtében beállott szívshühűdés volt, s a sérelem feltétlenül halált okozó volt. Mészáros azzal védekezett, hogy annyira ittas volt, hogy tettére nem emlékezett, de a tanúk igazolták, hogy bár italos — de részeg nem volt. A kir. törvényszék f. é. június 23-án megtartott végtárgyalás után Mészáros Istvánt a szándékos emberölés büntetékében monddotta ki bünösnek és e miatt 10 évi fegyházbüntetésre és 8 évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet ellen elítelt és a kir. ügyész is felebbezést jelentett be.

Érdekes ügyben hozott a megyei közigazgatási bizottság e hó 13-án tartott ülésében végérvényes (?) határozatot. Kókova nagyközség képviselő testülete ugyan is f. é. január hó 6. napján tartott „tisztujtó“ közgyűlésében községi szolgálul „választotta“ Klein János oda való iparost azért, mivel háza van és a sorreája került. A megasztelt iparos e kitüntetést ellen eléggé tiltakozott ugyan, sőt kész volt a reá röt köteleességet megváltani is, de hiába, az előljáróság nem engedte megbontani a „sort“, mely ellen Klein oltalomért az alispáni hivatalhoz folyamodott, hol kérelmének hely is adatott, mert a községi szolgál állással összekötött különféle foglalkozás teljesítésére akarata ellen, senki sem kényszeríthető, továbbá, mert a községi szolgál elnevezés már magában oly viszonyt jelez, mely nem választás, de csak önkényt vállalkozás folytán köthető, s végre, mivel a szolgál szegődttetése törvény szerint nem a választás, de a községi közigazgatásért első sorban felelős községi előljáróság hatáskörébe tartozik, ez alapon a választásnak Kleinra vonatkozólag kötelező része megsemmisítetvén, utasított Kókova község képviselő-testülete, hogy a községi szolgál felfogadása iránt, a költségvetés keretén belől, előljárósága által intézkedjék. Ezen határozattal még a képviselő-testület nem lévén megelégedve, felebbezett a m.-közig. bizottsághoz, vitatva, miszerint Kókovan rég idő

(Ugorka elő-saison. Árviz. Ki lesz a kereskedelmiügyi miniszter? A tisztviselők fizetésének rendezése és javítása. A király körútja.)

„Miről nem zengett már az ének
Mióta lant és dudu szól? . . .“

Igazán hymnust kell annak költeni a paréról, s dalt énekelni a félszem bűbájiról, a ki (mint például szerény magam) el van tőkélve, hogy „tartalmas“ levelet küld e lap t. olvasóinak a fővárosból. Istenem, hisz nagy ugyan a „fő- és székváros,“ történik is benne mindennap valami, de mikor olyan lapba nem való apróságok. Újságot a napi lapok után nehéz írni, az pedig nem igen érdekli önöket, hogy nálunk a napokban hatalmas felhőszakadás volt, mely előtört egy néhány pinczelakást, hisz a szabályozott Rima és Sajó még augusztusban is tesz ilyen tréfát. Egyéb nevezetes meg nem igen adja elő magát. Nagyon előre vagyunk a kánikulai melegeben, erősen fejlődik a bőséges nedvességtől a növényzet, az ugorkának talán a mellett, hogy zöld a levele, már sárgul is a gyümölcse, s nyakig vagyunk az ugorka-saisonban. Még az Erzsébeti híres verebek is szóvalanul ülnek az Egerváry-kioszkra boruló „hajléktalan verebek menházának“ zsöllyéiben, úgy sem tudnak sensatiois újdonságokat, inkább hallgatnak.

Magam is hallgatnék, de olyan dolgról hallottam beszélni, a minek tudása nem fér meg bennem. Igaz, hogy csak beszélnek, de hihetetlennek éppen nem mondható, hogy Baross utóda Wekerle, jelenlegi vívója a vasminiszter tárczájának — lesz. A pénzügyet pedig a jelenlegi államtitkár, Láng venné át. Hát ha megfontolják a dolgot, nem is lehetetlen a kombináció, úgy a kereskedelmiügy, mint a pénzügy csak nyerhetnek a kérdés illetően megoldása által. A pénzügy jelenleg a fejlettség tökéletes magasán áll, a célba vett reformok mind vagy valósítják, vagy a teljesülés küszöbén állanak, így e tárcza az esetben sem érezné meg Wekerle hiányát, ha az emlegetett utód nem egy oly méltó ember volna is, mint Láng. A kereskedelmi tárcza keretén belül célba vett és teljesített reformok pedig csak úgy lesznek üdvösek, ha Baross nagytehetségéhez s akaraterejéhez méltó egyén lesz az utód, s Wekerle mindenestre az előregondolhatókon is tulmenne..

A népszerű, s méltán szeretett miniszter egyik lényeges reformja, a tisztviselők fizetésének és helyzetének javítása a jövő hó 1-én lép életbe. Még nem is lesz törvény a benn levő javaslat, már is élvezni fogják annak előnyeit az állam munkásai. Igaz ugyan, hogy azokra nézve, a kiknek leginkább szükségük volna a fizetésjavításra, csak olyan „nesze semmi, fogd meg jól“ az egész újítás, de ha egyebet nem, annyit elért vele az a sok ezer kis hivatalnok, hogy törvénybe lesz iktatva az, a mit oly sokáig nem akartak a felsőbbek elismerni: hogy az állam által nyújtott kenyér sok az éhenhaláshoz, de nem elég a megélhetésre. A fővárosiak még kevesebb előnyét élvezik e reformnak, elesvén a fővárosi, ugynevezett drágasági pótléktól. Akadnak is, a kik a napi lapok hasábjain öntik ki keserveik könyáradatját, de azzal csak a Duna lesz nagyobb, pedig így is alig fér meg medrében.

Nem lehet ugyan célja egy levélnek e nemü dolgokkal hosszasan foglalkozni, de mert olvasói között bizonyára sokat érdekel a dolog, legyenek elnézők azok, a kiket csak annyiban érint, hogy ha a tisztviselők jobban volnának javadalmazva, jobb fizetők volnának, jobban lehetne értékesíteni minden ipari készítményt és mezeti terméket. Épen úgy áll a dolog, mint ha feltesszük, hogy a díjnokoknak „beüt“ a mit kérnek és várnak, a jövő évi majálison mind vadonmat új lakk cipőben, fehér glace keztyűben fognak és pedig sokat tánczolni, ha még olyan hőség lesz is, s a mi fő, kétszer annyi sört fognak fogyasztani, mint most. Istenemre, meg is érdemelnék, hogy megtehessék!

S most hagyjuk ott mind a tizenegy tisztviselői rangfokozatot s foglalkozunk pár sorban a királylyal is.

Bizonyára olvasták önök is a lapokban, hogy Ő Felsége ez év folyamán körutat téve az országban, meg fogja látogatni azon helyeket, a hol még eddig egyáltalán nem, vagy régebben járt. Gömör is azon helyek közé tartozik, hol a király, mióta király még nem járt, valószínű tehát, hogy Gömör is részesülni fog a szerencsében, hogy a koronás vendéget fogadhatja. Sokért nem lehetne adni, ha már jó előre pozitív tudomást szerezhettünk erről, egyrészt azért, hogy a „kis Magyarország“ kellően megtehetné előkészületeit, másrészt pedig azért, hogy akkorra össze lehetne hozni valami nevezetes dolgot, melyet Ő Felsége megjelenésével kitüntetne, például egyikét azoknak a gazdasági kiállításoknak, melyeket 10—15 év előtt láttunk Rimaszombatban, de a melyeknek megszűnte azt a gondolatot ébresztik fel, hogy már Gömör megye gazdasági egyesülete is — mint annyi sok más — csak papirosan létezik.

Milyen boldogok is lesznek Önök, ha falaik közt fogadhatják a magyarok királyát, s milyen boldog leszek én akkor, mert már vice-versa, akkor nem én fogok Önöknek fővárosi levelet írni, de Önök nekem „Vidéki epistólát“.

„No, de csak várhatsz, elvárhatsz,
Mig csak belé nem fáradsz“ . . . ?

Fővárosi.

A baromfi-tenyésztésről.

(Parthay Géza felolvasása.)

Előkelő és diszes közönség jelenlétében tartotta meg lapunk mult heti számában jelzett felolvasását Parthay Géza, az országos baromfi-tenyésztő egyesület kiküldöttje, a „Szárnyasaink“ szerkesztője, a „Három Rózsa“ termében f. hó 21-én.

Az érdekes felolvasás bevezető részében a baromfi-félékkel foglalkozik általánosságban és úgy tünteti föl, mint olyan állatfajt, mely az emberiséggel együtt mindenhol elterjedt a világon s tenyészik dusan és gazdagon.

A baromfi-tenyésztés, a felolvasó szerint, a mezőgazdaság egyik legfontosabb, legjövődélmezőbb ága, nemcsak azért, mert rövid idő alatt nagy jövedelmet hoz, de mert műveléséhez csekély tőke kell, és a mellett fentartása nagyon kevés munkába és költségbe kerül.

Erre vonatkozólag egy érdekes statistikát közöl, mely kimutatás szerint az 1890-ik évi baromfi kivitel több millió frttal multa felül a rozs, kukoricza, zab, a dohány, szőlő, szilva, a gyapju, juh és ló kivitel. Nevezetesen, a zabnál 15 millió frttal, a rozsnál 9 millió frttal, a kukoriczánál 11 millió frttal, a szilvánál 15 millió frttal, a dohányynál, szőlőnél 14 millió frttal, a juhnál, lónál 18 millió frttal.

Mely statistika után áttér a többi europai államok baromfi-tenyésztési viszonyaira, és arra az eredményre jut, hogy a mezőgazdasági ág termelésére, hazánk, mint egy praedestinálva van, a mennyiben a Kontinens minden állama bevételre szorul.

Az elhanyagolt tenyésztés megorvoslására a jobb tenyészanyag használatát és a szak szerű tenyésztést ajánlja.

Felolvasásában érintette még a tenyészanyagokat, a nemesebb baromfi fajokat, majd a baromfiak egészségügyét. Végül felhívja a tenyésztőket, hogy baromfiaik értékesítése céljából forduljanak az országos baromfi-tenyésztési egyesülethez.

A hallgatóság a jeles felolvasót zajosan megéljenzte.

Szózat- a magyar nemzethez!

Több, mint negyven éve mult már dicső szabadságharczunknak. A harcz már a történeté, keserősége, haragja nem tölti már el azok szívét, a kiket a végzet akkor nehéz mérkőzésre készített. Az elfogulatlan ítélet előtt világos immár, hogy hosszú, majd három százados félreértések és lappangó tusák nagy, viharos válsága volt a harcz. Bármilyen véget ért is, lezajlása után majdnem két évtizeddel meghozta a teljes békét, a teljes bizalmat s a teljes magyar nemzeti öntudatot, mely a szent korona felséges viselője iránt érzett rendithetlen hűséggel és hódolattal párosul.

Sok és nagy oka van tehát a magyaroknak kegyelettel emlékezni vissza 1848—49-iki szabadságharczára. Minél jobban megtudja becsülni a nemzeti fejlődésre anynyira áldásos jelent, — annál mélyebb hálával kell visszagondolnia azokra a hősökre, a kik életüket, vérüket és minden földi javukat bátran kockára tették, csak hogy kivívják — nem is önmaguk, hanem az utánok következő nemzedékek részére a „jobb kort, mely után buzgó imádság eped, százrek ajakán.“

A kegyeletes visszaemlékezés felkeltésére s a hálaérzet ápolására mi sem alkalmasabb, mintha összegyűjtjük s a romlástól megóva nyilvános muzumban örökös közszemlére tesszük ki mindazon ereklyetárgyakat, melyek a szabadságharczból fennmaradtak.

Az aradi „Kölcsey-Egyesület“ felvette hazafias céljai közé egy ilyen országos jellegű szabadságharczi ereklye-muzeum létesítését s ezen célja elérésére egy külön bizottságot alakított. Az ereklye-muzeum helyeül a tervezők Aradot választották, mely várost a sors a szabadságharcz anynyi hőse vértanulhalálának szinterévé tett. Biztat a remény, hogy itt idővel a szabadságharczi ereklye-muzeum részére külön épület is fog emelkedni.

A szabadságharczi ereklye-muzeum bizottsága saját tagjai s az ezek összeköttetésével megnyerhető hazafiak és honleányok kisebb körében, már is megkezdte az ereklyék gyűjtését, hogy azonban a muzeum méltóvá lehessen az ügységhez, melynek emléket emelni kíván, — a bizottság ezennel a hazaminden fiát és leányát felkéri, hogy a szabadságharczi ereklyék megmentésének s nemzeti közkincesé tételének ügyét felkarolni s a muzeum részére való ereklyegyűjtésben résztvenni sziveskedjék.

Gyűjtsünk egybe minden emléktárgyat: zászlókat, lobogó-maradványokat, fegyvereket, ruhaneműt, a katonai felszerelés egyes tárgyait, arcképeket, kéziratokat, nyomtványokat — szóval minden még teljesen szét nem omlott csekély darabját annak a harczi és politikai világnak, melyet 1848—49-ben ért nemzetünk.

Az ereklyék Aradra az alább irt bizottsághoz küldhetők be, mely azokat levélileg és hirlapilag nyugtázza, hivatalos katalógusába fölveszi s az adományozó neve alatt örök időkre az ereklye-muzeumba helyezi el.

Kezdje meg a munkát a hazafias kegyelet!

Őrizzük meg dicső szabadságharczunk emlékét!

Kelt Aradon, a „Kölcsey-egyesület“ muzeum-bizottságának 1892. évi május hó 18-án tartott üléséből.

Kistelek Lévay Henrik s. k.
védnök.

Varjassy Árpád s. k., **Dömötör László s. k.**,
Aradvárm. kir tanfelügyelője, biz. elnök. főreáliskolai tanár, biz. jegyző.

Lendvay Sándor s. k.,
biz. pénztárnok.

Piaczi árak

Rimaszombatban június 25-én tartott hetivásáron.

Termények	Minőség-hect.-ben	Ár 100 kgmonkint	
Buza	75—77	7.90	8.10
Buza	78—80	8.20	8.40
Feles	74	7.80	8.00
Rozs.	70—72	7.50	7.90
Árpa	60—62	5.00	5.20
"	62—66	5.50	6.00
Zab	39—41	5.50	5.60
"	41—44	5.80	6.00
Tengeri	74	4.30	4.50
Köles	—	5.00	5.50
Széna	—	2.00	2.20
Zsupszalma	—	1.70	1.80

Győrffy P. G.

UJONNAN FÖLSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

(Rimaszombatban, Kossuth-u. 7. sz.)

ELVÁLLAL MINDEN A NYOMDAI SZAKBA VÁGÓ MUNKÁT,
ugymint:

BÁLI MEGHIVÓK, NÉVJEGYEK
ÉS ELJEGYZÉSI KÁRTYAK,

SZÁMLÁK, KÖRLEVELEK,
GYÁSZJELENTÉSEK,

☞ TÁBLÁZATOS NYOMTATVÁNYOK ☜

stb. kiállítását

a legjutányosabb árak mellett.

HIRDETMÉNY.

Bátorkodom a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

RIMASZOMBATBAN

(Jánosi-utca 10. sz. a.)

letelepedtem és

Szijgyártó-műhelyt

nyitottam.

KÉSZITEK ÉS TARTOK RAKTÁRON UGYMINT:

☛ főnem ☛

**KOCSIZÓ ÉS IGÁS LÓ-SZERSZÁMOKAT,
nyeregkészleteket**

stb. stb. a legtartósabb anyagból és a legújabb divat szerint.

Azonkívül elvállalok minden e szakba vágó javításokat, s azokat pontos és jutányos árak mellett eszközölöm.

A több városban több évi gyakorlatomra támaszkodva, igyekezetem oda irányuland, hogy becses megrendelőimnek minden tekintetben kielégítő szolgáltatásra lehessenek.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, maradtam

kiváló tisztelettel

Dániel Ferencz,
szijgyártó és nyerges.

Löfkovics Lipót

NŐI és FÉRFI DIVAT-TÁRA,

RIMASZOMBATBAN, FŐ-TÉR 24.

Valódi
KARLSBADI CZIPÓK
FÓRAKTÁRA.

TURISTA-INGEK
és
* Ö V E K. *

UJDONSÁGOK
az 1892.
tavaszi idényre.

LEGUJABB DIVATU NŐI ZSAKETEK, KÖPENYEK, CAPES PELERINES stb., LEÁNYKA-KABÁTOK ÉS KÖPENYEGEK,
Női porköpenyegek liszterből és selyemből, leány- és fiu-ruhák,

☛ **N Ő I S L E Á N Y - K A L A P O K,** ☛
NŐI-, FÉRFI- és GYERMEK-CZIPÓK, NYAKKENDŐK, FIU-KALAPOK,

95 kr. Férfi puha kalapok, 30-féle színben **95 kr.**
selyemzsinór-szegélylyel,

☛ **N Ő I F E L Ő L T Ő K A L E G O L C S Ó B B Á R A K O N.** ☛

Női, férfi és gyermek fehérneműek.

Napernyők 55%-kal olcsóbban, mint bárhol!

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.